

۱۰ اقدام ساده برای پیشگیری از کلاهبرداری در اعتبار اسنادی

ترجمه: سعید حسنی - اداره بازرسی و حسابرسی داخلی بانک

آن داشته باشند؛ چراکه هرگونه خلاء و نقصان در فهم و احاطه به اینگونه ابزارپرداخت می تواند به عواقب ناگواری منجر شود. اینک با توجه به این خطر بالقوه، ده اقدام ساده جهت پیشگیری از کلاهبرداری مطرح می شود.

۱. مبالغ کلان به لحاظ بانکی تحقق ناپذیرند

یکی از روشهای رایج کلاهبرداران قید مبالغ کلان برای کالایی است که در حجم انبوه، در قالب قرارداد موجود است اما در واقع وجود خارجی ندارد. در سطح کلان دامنه این قبیل کلاهبرداریها در چین و اکراین به مرز ۷۷ میلیارد دلار نیز می رسد. بایک حساب سرانگشتی می توان گفت اگر این به اصطلاح بازرگانی که کارشناس مبادلات ارزی بانک، سابقا هیچ سروکاری با آن نداشته، گفتگو برسر معامله ای را آغاز کند که ارقام مقدار یا مبلغ کلای آن از تعداد رقمهای شماره تلفن بیشتر است؛ بهتر است موضوع را نشنیده تلقی کند.

در عرصه بین المللی، کلاهبرداری در اعتبارات اسنادی و بطورکل مبادلات ارزی تبدیل به چنان صنعتی شده که تنها با اختصاص یک کتاب کامل به این موضوع می توان حق مطلب را ادا نمود. با اینحال بعنوان کارشناس ناظر که در شماری از دادگاههای مربوط به مبادلات ارزی مشکوک به کلاهبرداری آشکار یا نامحسوس شرکت داشته ام؛ معتقدم که با معرفی متداولترین روشهای کلاهبرداری در اعتبارات اسنادی و مبادلات ارزی می توان الگوی ساده ای متشکل از ده اقدام برای پیشگیری از کلاهبرداری در این زمینه پایه گذاری کرد.

یکی از موقعیتهائی که کلاهبرداران درصدد بهره برداری از آن هستند؛ ناآگاهی بانکی ها از کم و کیف ابزارپرداختی است که با آن سروکار دارند. این ابزارپرداختی عبارتند از: اعتبارنامه ضمانتی، تفاوت میان اعتبارنامه ضمانتی و اعتباراسنادی مدت دار و سفته خرید دین شده که همگی قابلیت خلق پول را دارند. برای کارشناسان مبادلات ارزی ضروری است پیش از هر اقدامی برای تامین مالی ابزارپرداخت مورد نظر، شناخت کامل نسبت به

مورد ۱: کلاهبرداری

را همواره با طرح چنین مبالغی که بطرز مضحکی هنگفت است ادامه می دهند زیرا معتقدند جایی بانکی وجود دارد که با این ترفند به دام می افتند.

۲. سودی فراتر از حد معمول

اگرچه از کارشناسان بانکی انتظار نمی رود که در امرنوسانات قیمت کالاها صاحب تخصص باشند، این انتظار هست که در امور پولی تخصص لازم را داشته باشند. پرواضح است که یک کارشناس محتاط بخوبی می داند که چیزی بنام "پول بی دردسر" وجود ندارد. بسیاری از کلاهبرداران تمایل پیدا کرده اند که از مقوله کالا به نظام ضمانتها تغییر جهت دهند. به این ترتیب آنها به بهانه یک معامله واقعی به کارشناس مبادلات ارزی بانک در ازای وام یک روزه سودی بسیار فراتر از نرخ بازار پیشنهاد می کنند. این رویه در قالب تمهیدی از سوی یک بانک معتبر به شما بعنوان کارشناس مبادلات ارزی بانک، تضمین می دهد که یک شبه سودی معادل ۸% پولتان دریافت خواهید کرد البته مشروط به آنکه ضمانت بانکی بی

زنی که به جرم کلاهبرداری ۱۶ تریلیون پوندی به زندان افتاد "الدا بگواینوا" در دادگاه "کراون ساتوارک" به جرم اقدام به کلاهبرداری به ارزش ۱۶ تریلیون پوند، دوسال زندانی شد. مقدار طلائی که بنابه گفته خودش و کالتا در مالکیت وی بوده، سه برابر کل طلای استخراج شده دنیا طی ۱۵۰ سال گذشته بوده است. دادگاه پی برد که این زن برای طلاها و پلاتینیومی که به ادعای ایشان یک تریلیون دلار ارزش اسمی داشته، بیست سند و مدرک جعلی دراختیار داشته است. او اظهار داشته و کالتا مالک آنها بوده و از آقای جان فاکس، معامله گر فلزات گرانبها در لندن تقاضا نموده تا با استفاده از این مدارک از بانکها خطوط اعتباری معادل ۲۵ تریلیون دلار (۱۶ تریلیون پوند) برای وی فراهم کند. اما آقای فاکس این کلاهبرداری را به سرعت شناسایی و به پلیس اطلاع می دهد. کلاهبرداران در مورد مبلغ درخواستی اعتماد به نفس وافر از خودنشان می دهند و نظیر مورد فوق هیچگونه واهمه ای

نمونه ۲

The 108 percent guarantee sting-phase1

NUMBER:

CURRENCY: UNITED STATES DOLLARS
 AMOUNT: WORDS AND FIGURES
 MATURITY DATE: ONE YEAR AND ONE DAY FROM DATE OF ISSUE
 ISSUED AT:

FOR VALUE RECEIVED, WE THE UNDERSIGNED, (ISSUING BANK NAME AND THE ADDRESS), HEREBY IRREVOCABLY AND UNCONDITIONALLY, AND WITHOUT PROTEST AND NOTIFICATION PROMISE TO PAY AGAINST THIS OUR GUARANTEE TO THE ORDER OF AGG GROUP LTD AND/OR ASSIGNS, THE BEARER OR HOLDER THEREOF, AT MATURITY, THE SUM OF US\$125,000,000 (UNITED STATES DOLLARS ONE HUNDRED AND TWENTY FIVE MILLION) IN LAWFUL CURRENCY OF THE UNITED STATES OF AMERICA.

UPON PRESENTATION AND SURRENDER OF THE GUARANTEE AT THE OFFICES OF (ISSUING BANK NAME AND ADDRESS) SUCH PAYMENT SHALL BE MADE WITHOUT SET-OFF AND FREE AND CLEAR OF AND DEDUCTIONS, OR CHARGES, FEES OR WITHHOLDINGS OF ANY NATURE NOW OR HEREINAFTER IMPOSED, LEVIED, COLLECTED, WITHHELD OR ASSESSED BY ANY GOVERNMENT OF (COUNTRY OF ISSUE) OR ANY POLITICAL SUBDIVISION OR AUTHORITY THEREOF OR THEREIN.

THIS GUARANTEE SHALL BE GOVERNED AND CONSTURED IN ACCORDANCE WITH THE LAWS OF (COUNTRY).

FOR AND ON BEHALF OF (ISSUING BANK).

AUTHORISED SIGNATORY # 1 SIGNATURE

AUTHORISED SIGNATORY # 2 SIGNATURE

NAME AND TITLE:

NAME AND TITLE:

DATE:

BANK SEAL

DATE:

1. ALL SIGNATURES MUST BE DULY AUTHENTICATED AND RELEVANT SIGNATURE POWERS CONFIRMED BY THE ISSUING SIGNATORY BANK.
2. THE ABOVE IS REPRESENTATIVE ONLY AND THE ACUAL GUARANTEE MAY VARY IN IMMATERIAL DETAIL FROM ISSUER TO ISSUER.

INITIALS/STAMPS: BUYER:-----SELLER:-----PAGE 13 OF 14

قید و شرط و عندالمطالبه ای صادر کرده باشید. بدیهی است ضمانت بانکی مذکور به این مبلغ اصلا وجود خارجی ندارد اما این نمونه کلاهبرداری فراگیری است که امروزه در بازار رواج یافته است. کلاهبردار موضوع بحث ما با اشاره به وجود معامله ای در این

از درخواست مبلغی معادل چند تریلیون دلار نیز ندارند. چنین درخواستی از دید بسیاری از کارشناسان بانکی کلاهبرداری آشکار است و بطور قطع هیچ کمیته اعتباری موجهی با آن موافقت نمی کند؛ اما این نکته به قوت خود باقی است که کلاهبرداران رویه خود

THE 108 PER CENT GURANTEE STING – PHASE 2

CONTRACT TRANSACTION CODE:

BUYER'S CODE:

FROM: NAME AND ADDRESSES OF SELLERS BANK

TO: NAMES AND ADDRESSES OF BUYERS BANK

REF: PERFORMANCE GAURANTEE AS PER CONTRACT NO.

Dated the 4TH DAY OF JUNE, 1996 and terms and conditions therein indicated. Supported by Letter of Credit No. AG521000/1MU/6496A-USA.

At the request of (SELLER), we hereby issue this declining guarantee in your favour as a purchase guarantee. Pursuant to your Contract No. AG521000/1MU/6496A-USA dated the 4TH DAY OF JUNE, 1996 for the sale and purchase of about 1,000,000 metric tons of urea.

We (SELLER'S BANK), hereby to pay you upon receipt of written demand buy sum of exceeding the aggregate amount of US\$135,000,000 (UNITED STATES DOLLARS ONE HUNDERED THIRTY FIVE MILLION) provided that always such written demand is accompanied by a signed and sworn statement by (BUYER) stating that (SELLER) has failed in the sale and/or other terms and conditions agreed upon in Contract No. AG521000/1MU/6496A-USA dated this 4TH DAY OF JUNE 1996 with detailed description of the default or breach.

Eventual claims must be forwarded by courier service within 30 days from the date of payment indicated in the Contract No. AG521000/1MU/6496A-USA dated the 4TH DAY OF JUNE 1996.

This performance guarantee is transferable and assignable.

Signature of bank officer

Signature of bank officer

Title

Title

INITIALS/STAMP: BUYER:-----SELLER:-----PAGE 14 OF 14

اطلاعی راجع به آن ندارند." این سوال که دقیقاً نام بانک معتبر چیست اگرچه نسنجیده بنظر می آید؛ همواره راه حل موثری است. به این ترتیب کلاهبردار مورد نظر با عدم اشاره به این موضوع یا پیدا کردن روشی برای ممانعت از تماس شما با مطلعین نام آن بانک، خیلی زود ترفندهای خود را برملاء می سازد.

۴. پیچیده سازی مفاد و شرایط اعتبار اسنادی

همانطور که در نمونه ۴ ملاحظه می شود کلاهبرداران با افراط در استفاده از اصطلاحات ذیربط می خواهند احاطه خود به امور بانکی را القاء کنند. اصطلاحات irrevocable یا unconditional, transferable, assignable, clean و نظائر آن. همچنین اصطلاحاتی که تکراری هستند؛ بطور مثال اگر اعتباری transferable باشد در واقع هم divisible و هم assignable است یا اصطلاحی مثل "clean" اگرچه در بارنامه قابل استفاده است؛ در خود اعتبار معنایی ندارد.

۵. عدم وجود معامله واقعی

بانکی که براساس تعهد بانک گشاینده اعتبار اسنادی مدت دار،

سطح کلان، اینگونه استدلال می کند که با وجود ضمانتنامه ای به این مبلغ و دادن وعده سودیک روزه بسیار بالا به بانک در ازای صدور ضمانتنامه مذکور، بانک وسوسه به انجام چنین حرکت احمقانه ای خواهد شد. در نمونه ۲ اصل ضمانتنامه عندالمطالبه ای را می بینیم که معمول این نوع کلاهبرداری است بنحویکه بانک ضمانتنامه ای معادل ۱۲۵ میلیون دلار صادر می کند و در نمونه ۳ بازگشت اصل و فرع آن را تعهد می کند. در اصل چنین ضمانتنامه متقابلی وجود ندارد و این موضوع با یک استعلام ساده قابل اثبات است.

۳. تعهد بانکها تحت نام بانک معتبر

بارها و بارها بنگاههای نظارتی به بانکها هشدار داده اند که مراقب عناوینی مثل "بانک معتبر" باشند؛ خصوصاً در مواردی که آن بانک بعنوان ضامن مبلغ کلانی مطرح می شود؛ بی آنکه نام آن قید گردد. نگارنده نمونه ای را مشاهده نموده است که نام آن بانک معتبر با قید این توضیح آمده: "این معامله ای متقابل و محرمانه است میان دو کشور تاحدیکه که اگر از بانک نامبرده شده در مورد آن تلفنی استعلام کنید آنها وانمود می کنند که هیچ

پیچیده سازی اعتبار اسنادی به قصد کلاهبرداری

SALVOBANK

IRREVOCABLE, TRANSFERABLE, DIVISIBLE

LETTER OF CREDIT NO. LC069504-B

Principal Amount: US\$25,000,000.00

Issuing Date: December 15th, 1995

Expiration Date: December 15th, 1996

Beneficiary: David Pastanak,

Corporacion Sanata Maria S.A de C.V.

Address: Reconquista Plaza No.371, Piso Columbus, Mexico

Gentlemen:

We have established this clean, irrevocable, transferable, divisible, assignable letter of credit in your favour as beneficiary for drawings up to:

US\$25,000,000.00

(UNITED STATES DOLLARS TWENTY-FIVE MILLION)

This letter of credit is presentable and payable at our office Zappa Perez Cuela No. 18, Col. Guevara, Santa Mexa C.P. phone number 91 (7) 7061318. Except when the amount of letter of credit is increased, this credit cannot be modified or revoked without our consent.

The term "Beneficiary" includes any successor by operation of law of the named Beneficiary. This letter of credit is transferable in whole or in part to any other beneficiary designed by you or other authorized people.

We hereby undertake to promptly honor sight draft drawn on us indicating our credit no. L/C

No. 069504-B for all or any part of this credit if presented at our office specified in paragraph two on/or before but not earlier than ten business days prior to the expiration date or any extended.

Except so far as otherwise expressly stated this credit is subject to the "Uniform Customs and Practice for Commercial Documentary Credit", 1993 international Chamber of Commerce Publication No. 500, I.C.C.

Very truly yours

Signature

که در فوق به آنها اشاره شد. بازرگان جدید یا واقعا" در این حرفه اشتغال دارد یا تنها به منظور کلاهبرداری به این جرگه پیوسته است. خواه این بازرگان بواسطه دادوستد کالاهای کمیاب وارد شبکه بانکی شده باشد؛ خواه به روشهای پیشتر گفته شده از مصادیق کلاهبرداری، بایستی جانب احتیاط در رسیدگی به ایشان را کاملا رعایت نمود.

منظور این نیست که کارشناس بانکی با جلوگیری از یک فعالیت تجاری نوین از پذیرفتن بازرگانان جدید خودداری کند؛ بلکه باید توجه داشت که کارشناسان محتاط همواره درصددند اطمینان حاصل کنند که با آن بازرگان وارد یک معامله حقیقی شده اند. به این ترتیب تلاش لازم را برای ایجاد رابطه با آنها بعمل می آورند. بطورمثال با بکارگیری ابزارهای کم ریسک نظیر اعتبارات اسنادی قابل انتقال سپس اعتبارات اسنادی خرید متقابل و درنهایت با افزایش تدریجی تعهد خود نسبت به آن بازرگان، زمینه را برای پذیرش تعهدات پر ریسک هموار نمایند.

۸. واقعیت معامله

همانطور که قبلا گفته شد کارشناس مبادلات ارزی دست کم باید بتواند گردشی کالایی را که تامین مالی می کند، رهگیری نماید. با اینحال کاملا واضح است که در بسیاری از کلاهبرداریها، منظور اصلی از اعطای تسهیلات به بازرگانان با موارد مصرف آن تفاوت پیدا می کند.

دامنه این قبیل موارد از اقدامات نسبتا" صادقانه و درعین حال متداول برای اخذ پیش پرداختهایی که بعنوان وثیقه خط اعتباری در اعتبار اسنادی از بانکها مورد استفاده قرار می گیرد آغاز و به بازرگانانی که تسهیلات اعطا شده را به منظور دیگری مورد مصرف قرار می دهند؛ ختم می شود. نمی توان از کارشناس بانکی توقع داشت که در علوم شیمی و فیزیک صاحب تخصص باشد؛ اما روشن است که اعتبار اسنادی مربوط به یک محصول معین که با اصطلاحات علم شیمی عنوان می شود از قبیل: نیترات پتاسیم، کلرید پتاسیم صورتی یا محصول کلاهبرداریهای معروف - رد مرکوری - ممکن است از کودهای شیمیائی تا مواد هسته ای را شامل شود. توصیه می شود که کارشناس محتاط دست کم با کاربرد محصولات شیمیایی که تامین مالی می نماید، آشنایی داشته باشد.

شاید دشوارترین نوع کنترل و نظارت که از قضا رایجترین کلاهبرداریها نیز در این قالب انجام می گیرد؛ مواردی است که کارشناس مبادلات ارزی و کمیته اعتباری اطمینان حاصل نموده اند که تسهیلات اعطا شده بمنظور دادوستد در مثلا صنایع صید

مبادرت به اعطای وام می کند از این حق قانونی برخوردار است که در معامله ذیربط درگیر شود. این قبیل وامها که در اصل معامله، دخیل نیستند بایستی در چارچوب انتقال فیزیکی کالا از خریدار به فروشنده مشخص باشند. در مواردیکه معامله تجاری در کار نیست، برای کارشناس مبادلات ارزی باید محرز باشد که در یک مبادله مالی دخیل شده نه یک معامله تجاری حقیقی. چه در بهترین حالت موضوع جایجائی سرمایه کاری است و در بدترین حالت کلاهبرداری آشکار.

گاه تمایز میان این دو حالت برای کارشناس بانکی دشوار است زیرا ممکن است سفته ای که به ظاهر بانک بابت یک معامله واقعی صادر نموده در آخر معلوم شود که به تامین مالی ساختمانهای خودش مربوط می شود. اگر این موضوع از ظاهر اعتبارات اسنادی یا سفته های صادره برای بانک سرمایه گذار مشخص باشد خطر و زیانی پیش نمی آید؛ اما باید توجه داشت که کلاهبرداران به امید کارشناسانی که پیگیری لازم را به خرج نمی دهند؛ وارد عمل می شوند. یکی از ابعاد اصلی این پیگیری لازم اطمینان از وجود معامله واقعی و همینطور موجه بودن آن است.

۶. مراقب کالاهای «به یکباره پرفروش» باشید

کمیابی برخی کالاها در سطح جهانی اغلب زمینه ساز کلاهبرداری می شود. بطور مثال در مقطعی کمبود کود کشاورزی در عرصه جهانی فرصتهائی را برای بازرگانانی که در این زمینه تخصصی نداشتند فراهم آورد. این عده چنان مجذوب سود روزافزون این کالا شدند که تصمیم به معامله و دادوستد این کالا گرفتند. البته در اکثر موارد این بازرگانان بدون داشتن تخصص لازم در زمینه این کالا وارد معامله شدند و در مواردی نیز آنچه باعث فریب خوردگی آنها می شد به ظاهر سهل الوصول بودن آن کالا در حجمی عظیم و سودی سرشار بود بطوریکه متقاعد می شدند که چنین کالائی دست یافتنی است؛ اما در واقع این کالا وجود خارجی نداشت.

در چنین شرایطی وظیفه کارشناس بانکی نیست که مانند یک کارآگاه وارد عمل شود اما در مواردیکه روشن است مقدار کالای موضوع تامین مالی فراتر از میزان موجود آن در سطح دنیاست یا مبلغ آن بسیار فراتر از آنچه تابحال دیده شده، کارشناس مربوطه باید موضوع را به اطلاع بازرسان یا حسابرسان داخلی بانک برساند.

۷. بازرگانان جدید

بازرگانان جدید گونه ای از بازرگانان کالاهای کمیاب هستند

ماهی مورد استفاده قرار می گیرد ولی ممکن است برای معامله ای کاملاً متفاوت و پرریسک مثل معاملات ارتهای کمیاب بکارگرفته شود.

در زمان نگارش این متن رد آشکاری از وجوه پولشویی که به تجارت مواد هسته ای میان کشور روسیه و اتریش تخصیص یافته بود، ملاحظه شد. اگرچه نمی توان انتظار داشت که کارشناس مبادلات ارزی بانک در سطح یک فیزیکدان هسته ای باشد، بهرحال می بایست پیش از اعطای وام به افرادی که در این محدوده فعالیت دارند، از این جریانات آگاه باشد.

۹. CROCODILE

در شکل ۵ جدول نوین CROCODILE که از ابتکارات نویسنده کتاب "تحلیل ریسکهای بانکی در بازارهای نوظهور" است؛ نشان داده شده که بی شک بخشهایی از آن بسیار مورد توجه کارشناسان بانکی است.

الف) کشور محل شرکت تجاری. واضح است که ریسک سیاسی کشور نقش تعیین کننده ای دارد. بعلاوه احتمال کلاهبرداری و سوء استفاده مالی در برخی کشورها بیشتر است.

شکل ۵

جدول جلوگیری از مخاطرات - CROCODILE

	۱۰۰٪	۵۰٪	۲۵٪	۰٪
	D	C	B	A
طبقه بندی ریسک مبتنی بر ریسک سنجی				
C Country of incorporation (کشورهای شریک تجاری)				
R Reputaion (اعتبار و جایگاه)				
O Organization structure (ساختار سازمانی)				
C Central Bank (بانک مرکزی)				
O Operational structure (ساختار عملیاتی)				
D Due diligence (تلاش و پیگیری لازم)				
I International network (شبکه بین المللی)				
L Location of deal (محل انجام معامله)				
E Earning Potential of deal (درآمد بالقوه معامله)				

ب) ساختار سازمانی. ضرورت نگاهی دوسویه ایجاب می کند که کارشناسان مبادلات ارزی، نظام سازمانی خود و ساختار حاکم در عملکرد صف و ستاد در بررسی اسناد را بازنگری کنند. در بررسی مواردی که نگارنده بعنوان کارشناس ناظر دعوت شده بود در کنار اتهامات وارده مبنی بر کلاهبرداری آشکار یا نامحسوس، اتهام فقدان کاردانی نیز کاملاً مشخص بود. از این رو برای قاضی، مشاورین طرفین و کارشناس ناظر، تشخیص فقدان کاردانی از نادیده گرفتن عمدی نواقص کار بسیار دشوار بود.

ج) محل شعبه. این موضوع به خودی خود سرنخی است برای کلاهبرداریهای احتمالی.

د) میزان درآمد یک معامله. همانطور که اشاره شد میزان درآمد یک معامله و همچنین نمونه کلاهبرداریهای مبتنی بر سود ۸٪ باید هشدار باشد برای کارشناسان مبادلات ارزی در مقابل کلاهبرداریها یا ترندهای احتمالی.

از آنجائیکه محل شعبه و کشور شرکت معامله کننده و شعب و نمایندگیهای بین المللی آن از اهمیت بسزایی برخوردارند؛ بجاست تعریفی از مفهوم "کشورهای با ریسک بسیار" ارائه شود. در واقع "کشورهای با ریسک بسیار" کشورها یا مناطقی هستند که چند مورد از ویژگیهای ذیل را دارا باشند:

- درآمد سرانه پایین؛
- اقتصاد متکی به دولت؛
- فساد در ضوابط بانکی؛
- عدم مساعدت نظام قضائی در نقاطی که برقراری امنیت دشوار است؛ بطور مثال برای توقیف کشتی حامل کالای موضوع تسهیلات؛
- عدم قانونگذاری برای تحولات رایج؛ یعنی کشوری که با واقعیتهای مبادلات ارزی همگام نمی شود و همزمان مجموعه مقررات و قوانین لازم برای صنعت بانکداری را نیز پی ریزی نمی کند؛
- بدهی سنگین خارجی
- سوابق معوقات آن منطقه

کارشناسان بانکی بخوبی آگاهند که موارد فوق، اشاره به کدام کشورها دارد و قدر مسلم باید حین رسیدگی به معاملات مربوط به این قبیل کشورها سعی و تلاش مضاعفی از خود نشان دهند؛ زیرا این قبیل بازارها در بهترین شرایط در مقایسه با بازارهایی که ریسک آنها عموماً مورد قبول نظام بانکی است، نیازمند ضریب امنیت فزاینده تری است.

۱۰. تلاش و پیگیری لازم

این بعد از بانکداری مبادلات ارزی که می توان یک فصل کتاب را به آن اختصاص داد نقش بازدارنده ای در مقابل کلاهبرداریها

دارد. «دفتر بین المللی اموردریانی اتاق بازرگانی بین الملل» در سال ۱۹۹۴ گزارش ویژه ای تحت عنوان «تلاش و پیگیری لازم» ارائه نمود. اگرچه این موضوع اغلب مورد بحث و گفتگو قرار گرفت، تجربه من نشان می دهد کارشناسان بانکی که می بایست در محاکم مربوط به کلاهبرداری، تلاش و پیگیریهای بعمل آمده خود را به اثبات برسانند؛ ندرتا به مطالعه این گزارش پرداخته اند. نکاتی هست که برپایه آنها می توان به تعریفی از ماهیت «تلاش و پیگیری لازم» دست یافت.

بررسی اسناد

روشن است که بانکها فقط با اسناد سروکار دارند. حال اگر واقعیتها و شرایطی پدیدار شود که شک و سوء ظن نسبت به فرد موجه ای را بدنبال داشته باشد، به حکم وظیفه باید تحقیق بیشتری بعمل آورد. واضح است که این وظیفه بانکهایی را دربرنمی گیرد که بطور یکجانبه از پرداخت وجه اعتباری که خود آن را تعهد نموده اند، سرباز می زنند؛ اما تاکید می شود که نگاه بانکها باید فراتر از حدودمرزهای معامله باشد و دست کم از توجه به این موضوع غفلت نورزند.

قطع به یقین این وظیفه درمورد کارشناس ساده ای که کار وی بطور مثال بررسی اسناد است متفاوت با کارشناس بازاریاب عالیرتبه ای است که امورحسابداری یا ارتباط با مشتریان را مدیریت می کند.

لمس و درک ریسکهایی که بانک با آن سروکار دارند از سرآگاهی آن بانک را موظف به اتخاذ واکنشهای مناسب می کند. متأسفانه در بانکداری مبادلات ارزی مسئله این است که بانک قادر به درک و شناسائی کلیه ریسکهای موجود در یک ابزار پرداختی بخصوص نیست و از همین رو نمی تواند از نظام مدیریت ریسک بنحو مناسب بهره گیری کند. دراین رابطه نشریه اتاق بازرگانی بین الملل توجه ما را به این موارد جلب می کند:

- تقاضای بسیار برای کالاهائی که نوسان قیمتی شدیدی دارند؛
- کالاهائی که در آن مقطع موجود نیستند؛ و
- درج قیمت‌های پایین.

این نمونه ای است از موقعیتهائی که امکان کلاهبرداری اسنادی فراهم می شود و هشدار می است بر عدم توجه کافی به روند استعلام قطعی قبل از عقد قرارداد تجاری که بسیار شایع است. «تلاش و پیگیری لازم» ابزاری است برای جلوگیری از جرم و همانطور که در مبارزه با پولشویی موثر واقع شده در کلاهبرداریهای مبادلات ارزی نیز تاثیرگذار است. هرچند درموردی همپوشانی نیز وجود دارد زیرا بسیار دیده شده که به قصد پولشویی از اعتباراسنادی بدون وجود یک معامله واقعی،

استفاده شده است.

چشم فرو بستن

چشمپوشی از مغایرتهای جزئی بمنظور اجابت خواسته مشتریان معتبر و سودآور، اشکال رایجی در بانکداری مبادلات ارزی است. در بهترین حالت، اقدامی است خطرناک و دربدترین شکل، با اینکه کالائی وجود ندارد ذینفع مجاز می شود که راسا اسناد لازم برای معامله را تهیه کند بدون آنکه اسناد شخص ثالث یا اسناد مستقلی وجود داشته باشد.

سازمان

ایجاد ارتباطات گروهی بجای ارتباطات میان واحدی اغلب منجر به شکلگیری گروههای هرمی کوچکی می شود. این امر کارشناسان بررسی اسناد در واحدهای صف را متقاعد می سازد که چشم انداز پیشرفتهای شغلی در بخش بازاریابی برای آنها بسیار جذاب است؛ مشروط به آنکه همواره نسبت به مدیران بازاریابی وفادار باشند.

آموزش و ارتباطات مستمر ضرورت دارد زیرا مشخصا، وجود سوابق بیست ساله در زمینه بررسی اسناد حتی یک کارشناس محتاط و دوراندیش را با چنان اعتماد به نفس معقولی مواجه می سازد که در نتیجه آن خود را نسبت به کلیه مغایرتهای کلاهبرداریهای احتمالی آگاه می پندارد و هرگونه احتمال دیگری را دور از ذهن می داند.

نظامهای مدیریتی

بدیهی است تنها بانکهای دارای مدیریت کارآمد ریسک هستند که پیش از آن دستخوش زیانهای سنگین شده اند. از همین رو اگر نظامهای مدیریت ریسک جایگاه خود را در صنعت بانکداری پیدا کند، اثرات آن قابل ملاحظه خواهد بود.

نگهداری سوابق

بمنظور ردیابی و شناسایی مجرمین از طریق حسابرسی، دسترسی به سوابق ضروری است. این امر بمنزله تاکید بر وجود معاملات مشکوک و مخاطره آمیز و همچنین ارائه گزارشی از آن است که تحت عنوان "مشتری خود را بشناسید" بسیار مورد تاکید قرار گرفته است.

کارسازی اسناد، یعنی تبدیل اسناد به پول از طریق معامله یا پرداخت وجه در مقابل مبادله ای که به زعم بانک تحقق یافته است؛ واحد عملیات ارزی بانک را در مقایسه با سایر بخشها در معرض اشکال گوناگونی از کلاهبرداریها قرار می دهد. این موضوع به خودی خود مویذ آن است که برای کارشناس مبادلات ارزی شناخت ابزاری که با آن سروکار دارد و همچنین پیامدها و خطرات احتمالی آن ضروری است.